

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра загальної хірургії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор з науково-педагогічної роботи
проф. М.Р. Гжегоцький

2019 р.

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА**

(назва навчальної дисципліни)

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»

медичний, III курс

(назва факультету, курс)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
загальної хірургії
Протокол № 23
від 10.01 2019 р.

Завідувач кафедри
професор Андрющенко В.П.

Затверджено
профільною методичною комісією
з хірургічних дисциплін
Протокол № 71
від 14.02 2019 р.

Голова профільної методичної
комісії

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

А.С. Барвінська, к.м.н., доцент кафедри загальної хірургії

Д.М.Бідюк, к.м.н., доцент кафедри загальної хірургії

РЕЦЕНЗЕНТИ :

Б.О.Матвійчук, д.м.н., професор, завідувач кафедри хірургії та ендоскопії ФПДО

І.Р.Трутяк, д.м.н., професор, завідувач кафедри травматології і ортопедії

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Сестринська практика (виробнича практика у хірургічному стаціонарі)» складена відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня* галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» освітньої програми *магістра*

Опис навчальної дисципліни (анотація). Програма вивчення навчальної дисципліни «Сестринська практика» складена відповідно до: Програму виробничої практики у хірургічному стаціонарі “Догляд за хворими” складено на основі галузевих стандартів вищої освіти України, які затверджені Наказом Міністерства освіти та науки України № 629 від 29.07.2004 р. та які впроваджуються відповідно до Закону України “Про вищу освіту” від 17.01.02, постанов Кабінету Міністрів України від 20.01.98 № 65 про ступеневу освіту та від 07.08.98 № 1247 про державні стандарти вищої освіти, наказу МОН України від 331.07.98 № 285 про вимоги до державних стандартів, наказу МОЗ України від 24.02.2000 № 35 про особливості ступеневої освіти медичного та фармацевтичного спрямування; рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затверджених наказом МОЗ України від 24.03.2004 № 152 «Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін» зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 №492 «Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін»; інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України 15.04.2014; положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, ухваленого Вченою Радою університету 18.02.2015 р., протокол №1-ВР.

Вивчення принципів догляду за хворими базується на знаннях попередньо здобутих студентами під час вивчення анатомії, біології, фізіології й інших базових дисциплін.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього	Аудиторних			
		Лекцій (годин)	Практичних занять (год.)		
Назва дисципліни: Сестринська практика Змістових модулів 1	1,5 кредитів / 45 год.		30	15	III курс (VI семестр) Диференційований залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення діяльності медичної сестри в умовах хірургічного стаціонару

Міждисциплінарні зв'язки: проходження сестринської практики в хірургічному стаціонарі передбачено у VI семестрі, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики,

анатомії та фізіології людини, біоорганічної та біологічної хімії, а також розпочалось вивчення мікробіології, вірусології та імунології, з якими інтегрується програма виробничої практики. У свою чергу, сестринська практика формує засади подальшого вивчення студентом клінічних дисциплін – пропедевтики внутрішньої медицини, хірургії, педіатрії, медичної психології, внутрішньої медицини, інфекційних хвороб, онкології, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами «по вертикалі» та формування умінь застосовувати знання з сестринської практики в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Сестринська практика (виробнича практика в умовах хірургічного стаціонару)» є опанування студентом основних прийомів професійної діяльності медичної сестри на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хірургічного пацієнта з дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Сестринська практика» є засвоєння основних теоретичних знань, необхідних для організації комфортних умов перебування хворого у хірургічному стаціонарі та забезпечення необхідного догляду за ним на всіх етапах лікування, набуття основних практичних навичок з діяльності медичної сестри хірургічного стаціонару та вмінь визначати й оцінювати загальний стан пацієнта, основні параметри його життєдіяльності та правила забезпечення життєвих потреб організму, формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

-*інтегральні*: здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності 22 “Охорона здоров'я”, що передбачає застосування певних теоретичних знань, вмінь, практичних навичок та методів відповідного професійного спрямування;

-*загальні*: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати знання у практичних ситуаціях, до адаптації та дії в новій ситуації, приймати обґрунтовані рішення, працювати в команді, спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, діяти соціально відповідально та свідомо, діяти на основі етичних міркувань (мотивів); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; навички міжособистісної взаємодії, використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; прагнення до збереження навколишнього середовища.

-*спеціальні (фахові, предметні)*:

1. Навички опитування та огляду пацієнта (СК₁).
2. Здатність до проведення маніпуляцій і процедур (СК₁₃).

3. Навички виконання медичних маніпуляцій (СК₁₁).
4. Здатність до забезпечення необхідного режиму перебування хворого у хірургічному стаціонарі при лікуванні захворювань (СК₄).
5. Здатність до забезпечення відповідного характеру харчування при лікуванні хірургічних захворювань (СК₅).
6. Навички надання екстреної медичної допомоги (СК₉).
7. Здатність до ведення медичної документації (СК₁₇).

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1.	Навички опитування та огляду пацієнта	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, знати стандартні схеми опитування пацієнта.	Вміти провести бесіду з пацієнтом на підставі алгоритмів та стандартів.	Ефективно формувати комунікаційну стратегію при спілкуванні з пацієнтом. Вносити інформацію про стан здоров'я до відповідної медичної документації	Нести відповідальність за якісний збір отриманої інформації на підставі співбесіди, опитування та за своєчасне оцінювання стану здоров'я
2.	Здатність до проведення процедур і маніпуляцій	Знати систему маніпуляцій і процедур в умовах хірургічного стаціонару	Мати навички щодо проведення маніпуляцій і процедур в умовах хірургічного стаціонару. Вміти організувати пропаганду здорового способу життя.	Знати принципи проведення маніпуляцій і процедур в умовах хірургічного стаціонару.	Нести відповідальність за своєчасне та якісне проведення маніпуляцій і процедур в умовах хірургічного стаціонару.
3.	Навички виконання медичних маніпуляцій	Мати спеціалізовані знання про людину, органи та системи; знання алгоритмів. Виконання медичних маніпуляцій	Вміти виконувати медичні маніпуляції, передбачені програмою .	Обґрунтовано формувати та довести до пацієнта, фахівців висновки щодо необхідності проведення медичних маніпуляцій	Нести відповідальність за якість виконання медичних маніпуляцій.
4.	Здатність до забезпечення необхідного режиму перебування у стаціонарі при лікуванні хірургічних захворювань	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; етичні норми; алгоритми забезпечення режиму перебування у стаціонарі при лікуванні	Вміти забезпечити визначений лікарем необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні хірургічних захворювань	Донести до пацієнта та фахівців висновки щодо необхідного режиму перебування у стаціонарі, режимів праці та відпочинку при лікуванні захворювання	Нести відповідальність за забезпечення умов дотримання призначеного лікарем режиму праці та відпочинку

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	рювань	хірургічних захворювань			при лікуванні захворювання
5.	Навички надання екстреної медичної допомоги	Мати спеціалізовані знання про будову тіла людини, її органи та системи; алгоритм надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах	Вміти надавати екстрену медичну допомогу при невідкладному стані – проводити непрямий масаж серця та штучне дихання	Пояснити необхідність та порядок проведення лікувальних заходів екстреної медичної допомоги.	Нести відповідальність за своєчасність та якість надання екстреної медичної допомоги.
6.	Здатність до ведення медичної документації	Знати систему офіційного документообігу в професійній роботі медичного персоналу, включаючи сучасні комп'ютерні інформаційні технології	Вміти визначати джерело та місце знаходження потрібної інформації залежно від її типу; вміти обробляти інформацію та проводити її аналіз	Отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела та на підставі її аналізу формувати відповідні висновки	Нести відповідальність за повноту та якість аналізу інформації та висновків на підставі її аналізу.
7.	Здатність до забезпечення відповідного характеру харчування при лікуванні захворювань	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; основи призначення харчування при лікуванні захворювань	Вміти забезпечити визначений лікарем режим харчування пацієнта та умови прийому їжі	Донести до пацієнта, фахівців висновки щодо харчування при лікуванні захворювання	Нести відповідальність за забезпечення дотримання режиму харчування та способу прийому їжі при лікуванні захворювання

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

- Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.
- Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності
- Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності.
- Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності

- Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності
- Здійснювати професійне спілкування сучасною українською літературною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової направленості та перекладати іншомовні інформаційні джерела.
- Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, ефективно працювати у команді.
- Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

1. СР₁ Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя (в тому числі професійний анамнез), за умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, використовуючи результати співбесіди з пацієнтом, за стандартною схемою опитування хворого. За будь-яких обставин (в закладі охорони здоров'я, його підрозділі, вдома у пацієнта та ін.), використовуючи знання про людину, її органи та системи, за певними алгоритмами: збирати інформацію про загальний стан пацієнта (свідомість, конституція) та зовнішній вигляд (огляд шкіри, підшкірного жирового шару);

обстежувати стан серцево-судинної системи (вимірювати артеріальний тиск, досліджувати пульс); обстежувати стан органів дихання (визначати частоту дихання)

2. СР₅ Забезпечувати дотримання необхідного лікувального харчування при лікуванні захворювання, в умовах закладу охорони здоров'я, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

3. СР₁₁ Виконувати медичні маніпуляції в умовах лікувальної установи, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.

4. СР_{13.2} Здійснювати профілактичні заходи, в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу на підставі даних про стан здоров'я певних контингентів населення та про наявність впливу на нього навколишнього середовища, використовуючи існуючі методи, в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню, щодо: режиму діяльності та відпочинку; формування сприятливого виробничого середовища; первинної профілактики захворювань і травм;вакцинопрофілактики;профілактики шкідливих звичок;пропаганди здорового способу життя.

5. СР_{13.3} Здійснювати систему заходів первинної профілактики, на підставі даних про стан здоров'я населення, що обслуговується, та про наявність впливу на нього детермінант здоров'я, в умовах закладу охорони здоров'я використовуючи існуючі методи, в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню: санітарно-просвітніх заходів щодо попередження виникнення інфекційних та неінфекційних захворювань, травм та пропаганди здорового способу життя;організації

раціонального харчування, безпечних соціально-побутових умов, режиму діяльності та відпочинку.

6. СР₄ Забезпечувати необхідний режим праці та відпочинку (перебування хворого) при лікуванні захворювання в умовах закладу охорони здоров'я, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами.

7. СР₉ Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі виявлення невідкладного стану (зупинка серця) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми (проведення непрямого масажу серця та штучної вентиляції легень).

8. СР₁₇ За умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу вести медичну документацію щодо пацієнта (заповнювати титульні сторінки карти стаціонарного хворого, історії хвороби), використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів.

У результаті вивчення дисципліни «Сестринська практика (виробнича практика у хірургічному стаціонарі)» студент має

I. *Оволодіти сучасними знаннями щодо :*

- змісту сестринської справи та її ролі в структурі хірургічного стаціонару
- основних функціональних обов'язків медичної сестри в хірургічному стаціонарі
- принципів фахової субординації в системі лікар – медична сестра – молодший медичний персонал
- структури та функції хірургічного стаціонару
- вимог та правил забезпечення лікувально-охоронного і санітарно-гігієнічного режиму основних підрозділів стаціонару
- правил заповнення медичної документації хірургічного стаціонару
- правил та послідовності проведення розпитування і огляду хворого
- фізіологічних основ формування основних показників діяльності серцево-судинної та дихальної систем
- регуляції температурного гомеостазу організму та механізми розвитку гарячки
- загальних правил зберігання ліків в стаціонарі, класифікації лікарських засобів та розподілу їх за групами для зберігання
- механізмів впливу основних медикаментозних та фізіотерапевтичних процедур на організм хворого
- методів сучасної антисептики і асептики
- організації роботи в операційній, в чистій та гнійній перев'язочних, особливостей догляду за хворими в перев'язочних
- особливостей сестринської діяльності з хворими, оперованими на голові, шиї, грудній клітці, на органах черевної порожнини, промежині, кінцівках, з переломами
- правил підготовки до використання інструментарію та витратних матеріалів хірургічним хворим
- правил організації дієтичного харчування хворих хірургічного стаціонару
- ознак клінічної та біологічної смерті, правил поводження з трупом
- основних принципів проведення серцево-легеневої реанімації

II. Вміти застосовувати знання у практичних ситуаціях:

1. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці хірургії
2. Демонструвати володіння навичками організації режиму і догляду за хворими з різними захворюваннями хірургічного профілю, виконувати необхідні медичні маніпуляції: демонструвати володіння навичками дотримання лікувально-охоронного та забезпечення санітарно-гігієнічного режиму основних підрозділів хірургічного стаціонару; проводити розпитування та огляд хворого; робити попередню оцінку стану температурного гомеостазу хворого за результатами термометрії та реєстрації температурних кривих; демонструвати володіння навичками догляду за хворими із гарячкою; демонструвати найпростіші медичні маніпуляції з проведення хворим медикаментозних та фізіотерапевтичних процедур; демонструвати володіння навичками забезпечення особистої гігієни хворих та догляду за важкохворими; демонструвати навички надання першої допомоги хворим із порушеннями з боку серцево-судинної та дихальної систем
3. Демонструвати володіння навичками організації режиму і догляду за хірургічними хворими, виконувати необхідні медичні маніпуляції: демонструвати методи підготовки до використання перев'язочного матеріалу, операційної білизни, хірургічного інструментарію, шовного матеріалу; демонструвати методи обробки рук хірурга та операційного поля; демонструвати накладання бинтових та гіпсових пов'язок; організовувати підготовку хворого до планового та термінового хірургічного втручання; організувати догляд за хворим у післяопераційному періоді.
4. Демонструвати вміння ведення медичної документації, облікової та звітної документації.

5. Виявляти ознаки клінічної смерті, проводити серцево-легеневу реанімацію

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 1,5 кредитів ЄКТС 45 годин.

Структура дисципліни передбачає один змістовий модуль.

3. Структура навчальної дисципліни

(лекцій, семінарських та лабораторних занять програмою не передбачено)

Тема	Лекції	Прак-тичні заняття	СРС	
Зміст практики				
Тема 1. Гемостаз. Переливання крові		6	3	-
Тема 2. Реанімаційні заходи у хірургічних хворих		6	3	
Тема 3. Травматизм та ушкодження.		6	3	
Тема 4. Десмургія.		6	3	
Тема 5. Хірургічна інфекція		4	3	
Підсумковий модульний контроль				
Підсумковий контроль (Диференційований залік)		2		
Разом за змістовим модулем		30	15	
Усього годин 45 / 1,5 кредитів ECTS				

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Гемостаз. Переливання крові	6
2	Реанімаційні заходи у хірургічних хворих	6
3	Травматизм та ушкодження.	6
4	Десмургія.	6
5	Хірургічна інфекція	4

5. Тематичний план самостійної роботи студентів

№	ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
1	Особливості роботи медичної сестри з хворими з супутньою патологією	3	Поточний контроль на практичних заняттях
2	Профілактика нозокоміальної інфекції.	3	
3	Профілактика трансмісійних інфекцій	3	
4	Невідкладні стани і перша долікарська допомога	3	
5	Транспорна іммобілізація	3	
Всього		15	

6. Індивідуальні завдання

При вивченні дисципліни передбачається виконання індивідуальних завдань у вигляді підготовки оглядів наукової літератури і рефератів з поглибленим вивченням актуальних тем за вибором, створення наочних засобів навчання, виступів на семінарах, проведенні індивідуальних наукових досліджень.

7. Методи навчання

При вивченні дисципліни «Сестринська практика (виробнича практика у хірургічному стаціонарі)» використовуються різновиди методів навчання, рекомендовані для вищої школи, а саме:

- за джерелами знань: словесні (пояснення, лекція, бесіда, дискусія); наочні (демонстрація); практичні (практична робота, опанування практичними навичками), на яких робиться особливий акцент при вивченні дисципліни;
- за логікою навчального процесу: аналітичний (визначення загального стану хворого та основних ознак хвороби), синтетичний (з'ясування взаємозв'язку основних ознак захворювань, визначення найоптимальніших заходів по забезпеченню ефективного догляду за хворим), їх поєднання – аналітико-синтетичний, а також індуктивний метод, дедуктивний, їх поєднання – традуктивний метод;
- за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Поєднуючи та узагальнюючи наведені вище методи навчання, при вивченні дисципліни доцільно впроваджувати такі методи організації навчальних занять як: метод клінічних кейсів, проблемно-дослідницький метод, метод індивідуальних навчально-дослідних та практичних завдань, метод конкурентних груп, метод тренінгових технологій, метод проведення наукових конференцій із застосуванням інтерактивних, міждисциплінарних та інформаційно-комп'ютерних технологій

Видами навчальної діяльності студента, згідно з Навчальним планом, є практичні заняття та самостійна робота студентів (включаючи виконання індивідуальних завдань).

Під час практики студенти вперше знайомляться з клінікою. Вивчення кожного із модулів проводиться у вигляді практичного курсу, який передбачає: 1) засвоєння теоретичного матеріалу щодо особливостей роботи стаціонару, основних медичних маніпуляцій та їх відпрацювання під контролем викладача (у вигляді практичних занять та консультацій); 2) самостійну роботу студента у відділеннях стаціонару та закріплення отриманих знань і умінь (самостійна робота студентів у позааудиторний час за графіками, розробленими кафедрами).

При вивченні другого модуля студенти засвоюють основні принципи догляду за хворими в умовах хірургічного стаціонару, що здійснюється на клінічних базах кафедр хірургічного профілю. При проведенні практичних занять основне місце посідає опанування практичними навичками з догляду за хворими. Самостійна робота студентів посідає у вивченні дисципліни вагомe місце. Окрім підготовки з питань догляду за хірургічними хворими, вона включає роботу студентів у відділеннях хірургічного стаціонару в позааудиторний час, ефективність якої повинна забезпечуватись викладачами та допоміжним персоналом кафедр, на яких проводиться викладання дисципліни.

8. Методи контролю.

Методи і форми контролю та оцінювання успішності студентів з дисципліни здійснюються відповідно до вимог програми та Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України (лист МОЗ України № 08.01-47/10395 від 15.04.2014).

При оцінюванні знань студентів перевага надається стандартизованим методам контролю: тестування (усне, письмове), структуровані письмові роботи, робота із стандартною медичною документацією, стандартизований за методикою виконання контроль практичних навичок.

8.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу за 4-ри бальною (національною) шкалою безпосереднім керівником практики. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

8.2. Форма підсумкового контролю успішності навчання Семестровий диференційований залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з навчальної дисципліни на підставі поточного контролю та виконаних індивідуальних тестових завдань на останньому занятті

	Назва уміння, практичної навички	
1	Оцінити стан важкості хворого та при необхідності надати невідкладну допомогу у разі: гострої крововтрати, масивної кровотечі, травматичних ушкодженнях,	3-4-5

	гострих невідкладних абдомінальних хірургічних захворюваннях, опіках	
2	Провести гігієнічну та хірургічну обробку рук одним із сучасних методів.	3-4-5
3	Вміти виконати підшкірні, домязові та довенні ін'єкції медикаментів в умовах хірургічного стаціонару	3-4-5
4	Провести проби перед переливанням крові: групова та резус-приналежність, індивідуальна та резус-сумісність, біологічна проба.	3-4-5
5	Вміти зупинити артеріальну кровотечу пальцевим притисканням. Накласти дав'язку пов'язку при артеріальній і венозній кровотечах.	3-4-5
6	Провести туалет операційної та гнійної рани	3-4-5
7	Зняти післяопераційні шви.	3-4-5
8	Одягнути стерильний халат та гумові рукавички в умовах операційної або перев'язувальної, асистувати лікареві під час перев'язок або операцій	3-4-5
8	Вміти оцінити стан життєвих функцій та післяопераційних ран у хірургічних хворих.	3-4-5
9	Ознайомитись і вміти заповнити документацію, що заводиться на пацієнта хірургічного стаціонару (історія хвороби, листок призначень, температурний лист, журнал поступлень)	3-4-5
10	Вміти підготувати систему для довенних інфузій.	3-4-5
11	Знати назви та призначення хірургічного інструментарію в перев'язувальній та операційній.	3-4-5
12	Вміти підготувати операційну білизну та перев'язувальний матеріал до стерилізації.	3-4-5
13	Вміти підготувати хірургічний інструментарій до стерилізації	3-4-5
14	Знати принципи транспортної іммобілізації при травмах	3-4-5
15	Вміти транспортувати хворого в операційну	3-4-5
16	Вміти підготувати операційне поле до операції (голення, обробка антисептиками)	3-4-5
17	Вміти проводити серцево-легеневу реанімацію.	3-4-5
18	Вміти контролювати та оцінювати характер виділень по катетерах та дренажах у хірургічних хворих (контроль ексудації, діурезу)	3-4-5
19	Вміти розпитати хворого про його скарги. Вміти виділити основні скарги пацієнта	3-4-5
20	Ознайомитись з документацією та актуальними наказами, регламентуючими діяльність медичної сестри.	3-4-5
21	Асистувати медичній сестрі та виконувати під контролем її функції під час чергувань в хірургічному стаціонарі	3-4-5
22	Знати симптоматику трансфузійних ускладнень під час виконання довенних трансфузій та алгоритм надання невідкладної допомоги при них	3-4-5
23	Вміти оцінити прояви місцевої та системної запальної відповіді у хворих з хірургічною інфекцією	3-4-5
24	Вміти накладати основні види пов'язок	3-4-5
	Загалом	72-120

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ДИФ. ЗАЛІК

Гемостаз. Переливання крові. Реанімаційні заходи у хірургічних хворих.

1. Кровотеча, її види. Методи визначення крововтрати.
2. Визначення стану важкості хворого з гострою крововтратою.
3. Методи тимчасової та остаточної зупинки кровотечі.
4. Групи крові та резус—приналежність. Методи визначення групи крові та резус-фактора.
5. Загальні правила переливання крові. Необхідний перелік досліджень, який слід провести перед переливанням крові.
6. Правила визначення макроскопічних якостей донорської крові.
7. Методика проведення гемотрансфузії.
8. Види анестезії та обов'язки медичної сестри під час виконання інфільтраційної, провідникової та перидуральної анестезії.
9. Технічні засоби для виконання інгаляційного наркозу. Методика проведення ендотрахеального наркозу та роль медичної сестри.
10. Найпростіші реанімаційні заходи: техніка виконання штучної вентиляції легенів та непрямого масажу серця.

Травматизм та ушкодження. Десмургія.

1. Види ран. Первинна хірургічна обробка рани.
2. Роль медичної сестри в організації хірургічної обробки гнійної рани. Види вторинних швів.
3. Структура чистих і гнійних пресв'язочних, роль медичної сестри в організації санітарно-гігієнічного режиму.
4. Сучасні методи обробки рук хірурга та операційної медичної сестри.
5. Способи обробки операційного поля.
6. Основні інструменти та правила їх підбору для проведення венесекції, трахостомії, плевральної пункції, первинної хірургічної обробки рани, лапароцентезу, скелетного витягання.
7. Антисептичні препарати для промивання гнійних ран. Методика промивання дренажних трубок, заміни дренажів хворому з гнійною раною.
8. Види швів. Основні правила їх накладання та зняття.
9. Техніка виконання пресв'язки хворому з чистотою (операційною) раною.
10. Ушкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Заходи першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями.
11. Основні типи пов'язок та способи їх накладання.
12. Правила транспортування постраждалих із пошкодженнями м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Профілактичні заходи щодо попередження розвитку травматичного шоку, пневмотораксу, внутрішньої кровотечі.
13. Ознаки переломів кісток та вивихів. Надання першої допомоги при переломах. Застосування засобів транспортної іммобілізації.
14. Методи визначення площі ураження і важкості стану пацієнта з опіком.
15. Обов'язки медичної сестри щодо забезпечення іяфузійної терапії для пацієнта в стані опікового шоку.
16. Ознаки відмороження, перша допомога постраждалому з відмороженням.

Хірургічна інфекція. Змертвіння.

1. Гострі гнійні захворювання м'яких тканин, їх різновиди та основні клінічні

ознаки.

2. Оцінка стану важкості хворого при гнійних захворюваннях м'яких тканин.
3. Дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні абсцесів, флегмон, фурункулів, карбункулів, гідраденіту, маститу, бешихи, лімфаденіту, лімфангоїту, парапроктиту.
4. Гостра специфічна інфекція. Роль медичної сестри в лікувальних програмах при газовій анаеробній гангрені, правцеві, дифтерії рани, сибірці.
5. Способи профілактики правця, дифтерії, сибірки, газової гангрені.
6. Основні ознаки некрозу, гангрені, виразки, стороннього тіла
7. Способи обробки некротизованих та виразкових ділянок м'яких тканин. Ампутація кінцівки, підбір інструментарію для її проведення.
8. Роль медичної сестри в забезпеченні призначеного лікування хворих з різними видами некрозу, гангрені, виразок, нориць, стороннім тілом.
9. Невідкладна допомога при ураженнях електричним струмом, обмороженні, термічних опіках.

8.3. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є екзамен (диференційований залік):

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену (диференційованого заліку) становить 120 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену (диференційованого заліку) становить 72 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 120}{5}$$

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні диференційованого заліку становить 80.

Мінімальна кількість балів при складанні диференційованого заліку - не менше 50.

Оцінка з дисципліни, яка завершується екзаменом визначається, як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 72) та балів за диференційований залік (не менше 50).

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну (національну) шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „А”, „В”, „С”, „D”, „Е” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „Е”.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об’єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються екзаменом (диференційованим заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120
4.95	119
4.91	118
4.87	117
4.83	116
4.79	115
4.75	114
4.7	113
4.66	112
4.62	111
4.58	110
4.54	109
4.5	108

4-бальна шкала	200-бальна шкала
4.45	107
4.41	106
4.37	105
4.33	104
4.29	103
4.25	102
4.2	101
4.16	100
4.12	99
4.08	98
4.04	97
3.99	96
3.95	95

4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.91	94
3.87	93
3.83	92
3.79	91
3.74	90
3.7	89
3.66	88
3.62	87
3.58	86
3.54	85
3.49	84
3.45	83
3.41	82

4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.37	81
3.33	80
3.29	79
3.25	78
3.2	77
3.16	76
3.12	75
3.08	74
3.04	73
3	72
Менше 3	Недостатньо
3.33	80
3.29	79

9. Методичне забезпечення (навчальний контент, плани практичних (семінарських занять, завдання самостійної роботи, питання, задачі або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів, комплексної контрольної роботи, післятестастаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни).

10. Література

1. Загальна хірургія / за ред. С.П.Жученка, М.Д.Желіби, С.Д.Хіміча. Київ, "Здоров'я", 1999.
2. Загальна хірургія. Вибрані лекції / за ред. Б.І.Дмитрієва. Одеса, 1999.
3. Перша долікарська допомога: підручник/під ред. В.П. Андрющенко. Ю.Ф. Кушта, Д.В. Андрющенко – Л: ЛНМУ,2017. – 351 с.
4. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.
5. Казицкий В.М., Корж Н.А. Десмургія. Київ, 1999.
6. Основи догляду за хірургічними хворими: навчально-методичний посібник для студентів ВМНЗ IV рівня акредитації / Шумейко І.А., Лігоненко О.В., Чорна І.О., Зубаха А.Б., Дігтяр І.І., Стороженко О.В. - Полтава, 2015. - 160 с.
7. Первая доврачебная помощь: Учебник для студентов высших учебных заведений / Б. А. Самура, В.Ф. Черных, И. В. Киреев, Б.Б. Самура .— Харьков: Изд-во Нфа; Золотые страницы, 2004. — 340 с.
8. Самостоятельная работа студентов по первой доврачебной помощи. Учебное пособие для студентов фармацевтических вузов и факультетов / Б. А. Самура, Б.Б. Самура, Г.П. Фомина и др. – Харьков: Изд-во НфаУ, 2005. – 120 с.
9. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч.посібник /Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. – 3-є вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ "Медицина", 2017. – 600 с.
- 10.Методика обстеження хірургічного хворого/ під ред. М. О. Ляпіса. – Тернопіль, 2000
11. Cline D.M., Ma O.J. Just the facts of emergency medecine. – Boston: McGrow Hill, 2001. – 596 p.
12. Даценко Б.М. Теория и практика местного лечения гнойных ран. Киев, 1995.
13. Трещинский А.И., Саенко В.Ф. Сепсис и антибактериальная терапия. Киев, 1997
14. Черенько М.П., Ваврик Ж.М. Загальна хірургія // Київ, "Здоров'я", 1999.
15. Черенько М.П., Ваврик Ж.М. Загальна хірургія // Київ, "Здоров'я", 2004.
16. Мокшонов И.Я., Гарелин П.В., Дубовин О.И. и др. Хирургические операции // Минск, 2004, с.413.
17. Мокшонов И.Я. Врачебная деонтология // Минск, 1998.
18. Чен Г., Соннендэй К.Дж., Лилремо К.Д. Руководство по технике врачебных манипуляций (2-е издание) перевод с английского // Москва.: Медицинская литература. – 2002. – 384 с.
19. Касевич Н.М. Практикум з сестринської справи. — К.: „Здоров'я”, 2005.
20. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. — Трнопіль Укрмедкнига, 1999.

11. Інформаційні ресурси

1. Яворський О.Г. DVD-фільм «Догляд за хворими. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
2. Яворський О.Г. DVD-фільм «Огляд хворого. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
3. Глибокий анализ разных способов измерения температуры тела у детей [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gradusnik.ru/rus/doctor/ped/w10md-termometr/>
4. [Наказ МОЗ України № 798 від 21.09.2010](#) Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу" [електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://medsoft.ucoz.ua>

5. Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

6. Наказ МОЗ України № 223 від 22.10.1993 Про збір, знезараження та здачу використаних медичних виробів одноразового застосування із пластичних мас [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

Інтернет-ресурси:

7. З тем «Загальний огляд хворого»

– <http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>

– <http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>

8. З питань етико-деонтологічних аспектів роботи медичного працівника:

– http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vzhdu/2011_57/vip_57_13.pdf

– http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/Mosv/2012_4/data/article22.pdf.

– http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npd/2012_1/2neranov.pdf.

9. Міністерство охорони здоров'я <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>

10. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
<http://www.nau.ua>